

PORUCZAĆ (239) *vb impf*

o oraz a jasne.

inf poruczać (24). ◇ *praes 1 sg* poruczam (80). ◇ *2 sg* poruczasz (4). ◇ *3 sg* porucza (27). ◇ *1 pl* poruczamy (25). ◇ *3 pl* poruczają (7). ◇ *praet 1 sg m* poruczałem, -m poruczał (2). ◇ *2 sg m* -ś poruczał (1). ◇ *3 sg m* poruczał (13). *f* poruczała (1). ◇ *1 pl m pers* -smy poruczali (1). ◇ *3 pl m pers* poruczali (2). *subst* poruczały (1). ◇ *fut 2 sg m* będziesz poruczał (2). ◇ *imp 2 sg* poruczaj (11). ◇ *1 pl* poruczajmy (3). ◇ *3 pl* niech poruczają (1). ◇ *2 pl* poruczajcie (1). ◇ *1 du* poruczajwa (1) *RejJóz* B7. ◇ *con 2 sg m* byś poruczał (3). ◇ *3 sg m* by poruczał (2). ◇ *1 pl m pers* bychmy poruczali (4). ◇ *3 pl m pers* by poruczali (1). ◇ *impers praet* poruczano (2); -ano (1), -(a)no (1). ◇ *con* by poruczano (2). ◇ *part praes act* poruczając (18).

Sł stp, Cn notuje, Linde także XVII – XVIII w.

1. *Oddawać z zaufaniem, powierzać; commendare PolAnt, Mącz, Modrz, Vulg, Cn; mandare Vulg, Modrz, Cn; delegare Calep, Cn; credere, dare partes, deferre a. legare, a. permittere alicui negotium, demandare curam, imponere, transmittere Cn [w tym: kogo, co (186), komu, czemu (170)] (194) : A poruczam miły panie łwe kłopoty tobie Abowiem [...] iako małz kogo ciefzyć nie trzeba cie vczyc *RejJóz* N8; Krol Iozephowi oycza porucza *RejJóz* Q2, B6v, F7v, L2v, L6v, N2, N7v; *KromRozm III* M5v; Na oštátek ma też to obáčzyć w náuczycyelu/ áby nye tákiemu łyná łwego poruczál/ kthoryby yedno zapłátę chcyál myeć *GliczKsiąż* L8v; [zbrodniarz] idzie ná Sąd Boży/ kthorego Práwu wálzemu poruczamy. *GroicPorz* hh2v; *RejWiz* 186v; pościłz łwiętemu Mikołáiowi boiłz łie ábyć wilk koz nie poiadł/ łwięthemu Antoniemu łwinie poruczálz *RejAp* 154v; Abowiem záváždy Pan ná łprawce łwoie á ná mocarze łwoie ktrym łwiát poruczál więtlze á przelstrzeńze oczy miewál niźli ná thy kthore im poruczál. *RejAp* 163v, 102; *HistRzym* 18, [39]v; Abowiem pátrzay częgoć łie tu zwierza/ á coć porucza ten łwięty Pan á then główny páłterz łtadká tego łwoiego: poruczać wizytek łkarb łwoy/ wizytko kochanie łwoie *RejPos* 123; Pomniác ná to/ co też tu Pan twoy nád thobą czynić raczy / á porucz ią [*sirotkę nędzną*] komu w opátrzenie iey/ iáko też otho Pan ciebie poruczać raczy. *RejPos* 211, 46, 134, 175, 211; Tám łwięta páni głofem ku Pánu Bogu łwemu wołálá/ poruczáiác á ołwiadłzáiác mu onę łwięta niewinność łwoię. *RejZwierc* 201v, 139v; *KochPieś* 19; *ArtKanc* T12v; *Calep* 223a, 300a; Do Páná wołác będę/ [...]. Nań łkładam łwe včíłki/ á on wyłwobodzi/ Iemu żal łwoy poruczam/ bo mnie ten ochłodzi *GrabowSet* F2v; *WujNT* 566 *marg*, 801 *marg*, *Zzzzz4*; y Deputatóm to [*pieniądze na wykup dóbr*]/ z wiadomością Podłkárbięgo poruczamy. A liczbę tego włzytkiégo/ cokolwiek do rák ich dóydzie/ [...] vczynić będą powinni *SarnStat* 417; *SkarKaz* 417a; *CzahTr* B; Izali nie droźłzy ludźie niź bydło? á iákoż ie do rzádenia nieumieiętnym y nierołtropnym poruczać mamy? *SkarKazSej* 662b.*

poruczać k(u) czemu (2): Tobie [*Boże*] łámego łiebie y włzyłtkie łpráwy moię ku popráwieniu poruczam *LatHar* 593. *Cf* »poruczać k stroży«.

W charakterystycznych połączeniach: poruczać ciało (2), *corkę, dziecię* (3), *kochanie swoje, Kościół, męża, miejsce swoje, ojca, owce i baranki swoje [tj. wiernych], samego siebie, siostrę, stolice, syna* (2), *świat, wojska, wszystko* (27); *poruczać ciężkości, dobre* (3), *gwałt, kłopoty, krzywdę* (4), *nędzę, niedostatki, nieszczęście, niewinność, pilność, pokój, pomstę, przygody, sąd sprawiedliwość kościelną,*

sprawy (7), *stałość swoją, szczęście, trudność pojęcia, więzienie, żalność (żal)* (3), *życie* (2); *poruczać aniołom świętym, antykrystowi, deputatom, gospodarzom, mocarzom, nauczycielowi, nieroztropnym, nieumiejętnym, przełożonym, sądowi, słuchaczom słowa swego, sprawcom* (2); *poruczać prawu; poruczać ku poprawieni, stale, wiernie*.

Zwroty: »poruczać duszę« [szyk zmienny] (3): *tobie poruczamy nędzne duffe naffe właskawą opiekę twą; a ty będąc: prawą nadzieją kazdey vcieczki naffey niedopuścisz nigdy zlekkością pośromocic nas* *RejPs* 45v; *LubPs* T2 marg; *Tobie poruczam BÓże moy/ dufzę, ciało, y żywot moy/ śprawuy thy mnie sługę śwego/ aż do żywotá wiecznego. AMEN. ArtKanc* Q10v.

»poruczać ducha, duszę« [przed śmiercią] (3:3): *RejJóz* K2v; *Wręce twoye miły Pánye poruczam ya tobye/ Ducha mego [Vulg Ps 30/6]/ ábyś raczył mile przyiąć k łoby* *LubPs* H2 [przekład tego samego tekstu (2)] *GrzegŚm* 22, 49; *Głosem wielkim iest zawałał/ gdy Dufzę śwą polecał/ Bóże Oycze w ręce twoie/ poruczam ia Dufzę moie. ArtKanc* D19v [przekład tego samego tekstu [MuzNT]], E15; [MurzNT *Luc* 23/46 (Linde)].

»łascie [czyjej] poruczać« (1): *Dał mi znac X. Piotrowski, o staraniu w̄m o mnie zaco ią w̄m dziękuie zasługować iakom powinien będę, a iuz to tam dalei łascie w̄m poruczam ActReg* 63.

»poruczać w moc, mocy (a. możności, a. wielmożności)« [szyk zmienny] (8:4): [mówią doktorzy o chorym kupcu:] *Tucz ni rady ni pomoczy Poruczay go bołkiey mocy. RejKup* 18; *Iáko gwałt káždy złych ludzi pánu w moc poruczać mamy. LubPs* N6 marg, B3, C3v; *BielKron* 1v; *włzytko poruczać świętey władzey/ możności/ y opátrznosci iego/ á wdzyęcznie włzytko znośic y przyjmować od niego* *RejPos* 336, 83, 86; *Y począł s płáčem wzdychać modląc się ku niemu/ Poruczáiąc włzytko w moc iáko Pánu śwemu. HistLan* Cv; *RejZwierc* 120v, 196, 206.

»poruczać obronie, w obronę« [szyk zmienny] (1:1): *Zá tym W. Wielmożności Pánu Bogu w mocną obronę poruczam. KwiatOpis* A2v; *Co nadáléy odśzedłzy tyłem ftáń ktéy śtronie/ A bołkiey/ ĩkryté dźięćie/ poruczay obronie. GórnTroas* 38.

»poruczać opiekę« (1): *Gdyż on ták dobrowolnie á z łálki swoiey vmilował wierne swoie/ że im y Anyoły swoie przydác raczył/ poruczáiąc im mocną śtraż/ pilność/ á opiekę nád nimi. RejPos* 304v.

»poruczać w opiek(ę), opiece, na opiekę, pod opiekę« [szyk zmienny] (22:2:1:1): *RejPs* 45v; *RejJóz* B5, I5v, I6v, N7v; *Nadobna náuká iáko śwę nyedofátki w opiekę Páńską poruczać mamy. LubPs* O2 marg, T2 marg; *Poruczam cie w opiekę do Bogá twoiego. RejWiz* 170, 62, 194v; *A s tym cie poruczam w opiekę temu który włzytko dzierzy w możnych ręku swoich/ Amen. RejAp* 199; *Vczże się też/ iáko włzytko małz poruczać opiece/ zwirzchności/ á opatrznosci Pána śwego* *RejPos* 273, 71v, 83, 104v, 107v [2 r.], 213v marg (9); *RejZwierc* 140, 196, 206; *pod ktorego [Pana Boga] opiekę iuz cię też teraz/ odchodząc od ciebie/ poruczam CzechRozm* 204v; *bydlá nálzego nie poruczamy w opiek temu/ ábo owemu wołowi/ ábo ktoremu inśzemu bydłęciu. GórnRozm* M4v; *CiekPotr* 12.

»ostatek poruczać« = *zdać się na kogoś* [szyk zmienny] (4): *Iozeph wieznego odpra(wia) [wysła go na prowincję, aby skupował zboże] A tak iuz iedz poruczam tam ofstatek tobie Vczyniłz panu śwemu pozytek y łobie* *RejJóz* L4v, G2v; *RejPos* 273; *Przetoż rośpáczác nie mamy/ áni być niecierpliwi áni fráśowliwi/ iegli się nam nie záváždy powodzi: ále czyniác to co z nas iest/ ofstatek Pánu Bogu poruczaymy. WujNT* 140.

»(Panu) Bogu (*a.* Bogu Ojcu), (jako) Panu, Duchowi Świętemu, Pańskiej (*a.* Pana) opatrzności, boskiej możności, sądowi bożemu poruczać« [*w tym: w formule przy pożegnaniu lub w zakończeniu listu (także innej wypowiedzi pisemnej) (15)*] = *superis commendare Mącz; Deo commendare Modrz, Vulg* [szyk zmienny] (43:8:1:2:1:1): Stym t.m. panv bogu poruczamy, zyczucz t.m. łzdrowya łczefcyca na dlugye czalfy. Dan wczacowye weyłrzone przed łfwyetyem Stanisławem. *LibLeg* 8/133v; Iozeph łwe więzienie panu Bogu porucza *RejJóz* C2v; Iedzcielz włzytci a ia iuz was tam poruczam Bogu *RejJóz* L8v, B2v, B5, B7, M; *RejKup* f6v; Iuż was Bogu poruczam moje miłe dzyatki/ Rościcie ku ozdobienu iáko polne kwiatki. *BielKom* C7; *LubPs* C3v, N6 *marg*, T2 *marg*; *KrowObr* C4v; Kto wiernie Bołtwu twemu dufa á w łtałości/ Porucza łwoie łpráwy twey Bołkiey możności. *RejWiz* 2v; A ták ia iuz cie Bogu poruczam y cnocie/ Ktorá rádźeć ná pieczy mieway w tym kłopocie. *RejWiz* 32v, 62, 107v, 176, 194v; *RejZwierz* 126v; *Superis* te commendo, Pánu Bogu cie poruczam. *Mącz* 206c; *SienLek* a4v; *HistRzym* 46v; Pan nie wnet fie mści krzywdy łwoiey/ áczby mógł iáko Bog możny/ ábyś fie też ty ták vczyl czynić nád przeciwięństwem łwoim/ á káždy ład poruczał Bogu Oyczu łwoiemu niebieskiemu. *RejPos* 86; Gdyż ładney inłzey nádzieie nie máłz ná niebie áni ná ziemi/ iedno ábyś włzyłtki przygody twoie/ łzczęćcie y niełzczęćcie twoie/ dobre y złe twoie/ poruczał Pánu twemu *RejPos* 124, 104v, 107v [2 r.], 265, 273 [2 r.]; *KwiatOpis* A2v; *HistLan* Cv; Bo kiedy ty thák Pánu Bogu oddałz ziemię porządnie łpráwioną/ iużeś nie ty krzyw że fie nie vrodzi/ iuz to włzytko Pánu Bogu poruczay. *RejZwierz* 108, 87, 138v, 140, 150v, 179v, 266v; *StryjWjaz* A2; Krol łpráwy łwoie vłtáwicźnie ma Bogu poruczać. *ModrzBaz* 15v, 93; *SkarŻyw* 511; A to záras łtád poydźiemy A was Bogu poruczamy. *MWilKHist* B3; *CzechEp* 11; A od Oycá/ iéśliže [!] dzieci krzywdę máią/ Niech to cícho z pokorą Bogu poruczáią. *ZawJeft* 22; *ActReg* 31, 32, 158; A teraz poruczam was Bogu y łłowu łálki iego [...]. Y odprowadźili go do okrętu. *WujNT Act* 20/32, s. 57, 138 *marg*, 140, 566; Tu iuz rozum náłz vłtáie/ iáko to iest. Trudność poięcia P. Bogu poruczamy: á ná prawdzie obiáwienia iego przełtáiem. *SkarKaz* 485a.

»poruczać straż, [kogo] k stroży« (1:1): A tobie rycerzu ołobliwie poruczam k łtrozy [!] łiołtrę moię *HistRzym* 31v; *RejPos* 304v.

»poruczać (świętej) wolej, na wolą« (2:1): *RejWiz* 150v; Iáko Pan gotow ná wlpomożenye kto włzytko porucza ná wolą á ná opiekę iego. *RejPos* 213v *marg*; My tedy poruczaymy włzytko wolej iego [*Pana*] *ArtKanc* K19v.

Szeregi: »poruczać, na opiekę dać (*a.* puszczać)« (2): A tak iuz iemu [*Panu Bogu*] włzytko/ łtále poruczajwa Siebie y łwe żałóćci/ na opiekę daywa *RejJóz* B7; przedłię włzytko złe y dobre poruczay Bogu oycu łwemu/ á włzytko pułzczay ná opiekę iego *RejPos* 104v.

»(od)dawać i poruczać« [szyk 2:1] (3): *MetrKor* 38/500; Czemu tedy łwoie dziecę z domu wypychałz? tzemu ie Antykryłtowi porutzałz y oddawałz? *KrowObr* 149; *RejPos* 334.

»poruczać i zalecać« = *deponere et commendare PolAnt* (2): *BudBib* 2.*Mach* 9/25; A tobie przyiacielu miłą corkę łwoię, Y dom ten, y tę trochę pieniędzy zákrtych [...] Poruczam y zálecám w oycowłką opiekę *CiekPotr* 12.

W przen (6) :

Zwrot: »w ręce [czyje = boże] poruczać« (6): W ręce twe miły Pánye wlfytko poruczamy/ Rącz nas nędznych wyfluchác co w tobye vfamy *LubPs* C3, H2; *GrzegŚm* 22 [*idem*] 49; W twoie ręce poruczam żywot fwoy teskliwy [*In manus Tuas commendo spiritum meum Vulg Ps* 30/6] *KochPs* 42 [*przekład tego samego tekstu LubPs* H2, *GrzegŚm* 22, 49]; *ArtKanc* D19v; [A Iefus zawoławfzy wielkiem głólem rzekł/ Oicze/ wręce twoie poruczám (*marg*) położę abo poruczę (-) ducha moiego [*in manus tuas commendabo spiritum meum*] *MurzNT Luc* 23/46 (*Linde*)] [*przekład tego samego tekstu ArtKanc*].

a. *Powierzać zadanie, funkcję, urząd itp.; committere Vulg, Modrz, Calep, JanStat, JanPrzyw, Cn; dare alicui negotium Modrz, Cn (48)* : Krol porucza Iozephowi wfzytki fprawy fwoie. *RejFóz* L, L; Szukay kxążęcia ktorego Czo mu wiele poruczano A ialniego nauczano. *RejKup* b6v, b5v; zbor álbo zgromádzenye kázde w myelcyech y we wfych nyektorym myędzy fobą przez wkładánye rąk to [*kapłaństwo*] porucza. *KromRozm III* I4v, M3; *RejZwierc* 10; *OrzQuin* D2; [*sprawca domu*] przełożenífzemu fłudze/ porucza fprawy á opátrności domu fwego. *RejPos* 280v, 118v, 241, 301, 318, 347; *RejZwierc* 125; *SkarJedn* 51; Izaż niewiętfza rzecz ieft bydź królem? A czemuż ták naiwysźe dignitárftwo *extraneis* poruczaią. *SarnStat* 18, 18; *SkarKazSej* 694b.

cum inf (9): Diar 50; Poruczám tho potym komu infzemu młódfzemu piác zá gotowym podánim drogi/ gdyż iuż moie látá s kloby wychodzą *BielKron* 476, 444v; Azalż ták Pan Moizefzowi rofkázował gdy mu poruczał fędzie y vrzędniki ftánowić miedzy ludem fwoim? *RejZwierc* 70v, 248v; *GórnRozm Hv* [2 r.]; Woiewodóm to opátrzyć poruczamy. *SarnStat* 946; Kościół fwoy przez Sálomoná zbudowány/ á potym przez Pogánftwo fpuftofzony/ iemu nápráwiác porucza. *PowodPr* 14.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (5); aby (8), zaimek względny (1)] (9): Potim to wam porvczami abisczie spoftem Czefzarza Thvr. [...] o krzidwdi oktoze yeft knam poflan vgdzaly *LibLeg* 11/81; *DiarDop* 107; *RejPos* 211, 302v, 318, 347; *RejZwierc* 36; Bo ponieważ w poftpolftwie potrzebá záfwdy mądrosći/ powagi y ftáteczności/ przeto poruczano to czelnieyfzym ofobam ná to obránem/ *Tribunis* [...]/ áby się przeciwko wynálazkom Pánow Rad opieráli *ModrzBaz* 24; *SarnStat* 1236.

W charakterystycznych połączeniach: poruczać dygnitarstwo (2), opatrności domu, poselstwo (2), powinność, rząd, sprawy (3), zamki (twirdze) [tj. zarząd nad nimi] (2), zwierzchność; poruczać wiele; poruczać apostołom (2), bratu, cudzym, czelniejszym osobom, człowiekowi, młodszemu, posłom, słudze, starszym nad pospolstwem, szafarzom, tribunis, wiernym słuchaczom słowa, wojewodom.

Zwroty: »poruczać szafarstwo« (2): [*Pan*] też tu tobye porucza fzáfárftwo ná opatrzenie tłuźcz/ ktorzy [...]/ fluchaią głófu iego. *RejPos* 186, 183v.

»poruczać urząd« = *committere magistratum (a. munus) Vulg, Modrz [szyk zmienny] (3):* Tu iuż Iozeph wziąwfzi poruczeńftwo od krola Faraona moui ku fwym przyiacielom ku Podczáfzemu y ku Wieźnemu/ poruczaiąc ym vrzędy. *RejFóz* L2; *Leop 1.Mach* 8/16; Záprawdę niechby nikomu tego vrzędu nieporuczano/ iedno temu/ ktorzyby powagą/ náuką/ doświádczeniem rzeczy/ y zwierzchnością przed infzemi wiele miał. *ModrzBaz* 132.

Szereg: »poruczać, (i) zwierzać się« [*szyk 1:1*] (2): á tym poftóm iuż czoby fámí fpráwowác mieli to im poruczaią/ tego fie zwierzaią á zową ie [...] ftroźmi Rzczypoftolitey. *RejZwierc* 36, 41.

a. *O nauce, słowach, prawach: Przekazywać (5)* : nalfy połowie Bywayą bełpiecznj w mowie A włyczy fię domyfláyą Wieczey njż ym poruczayą *RejKup* t5; fłowá moie: y práwá moię ktorem poruczał flugam moim Prorokom/ y załz nie záchwycili oycow wáfzych? *Leop Zach* 1/6; A ty rzeczy ktoreś flýłzał odemnie miedzy wielą flwiádkow/ poruczay wiernym ludziam/ ktorzy teź będą godni náuczániu infzych. *BibRadz* 2.*Tim* 2/2; *WujJud* 41v; *WujNT* 1.*Tim* 1/18.

b. *Obdarzać, nadawać (3)* : A thu obáčz iákie to fltolice/ á iákie to máyefaty/ á iákie to kátedry poruczać im raczył. *RejPos* 319.

poruczać ku komu (1): czy wsitczy ktorzi prawa nie othpowiedne maia [...] przed wowoda [*lege*: wojewodę] i vicesgerenta maia bicz poziwani ktoremu vicesgerenthowi i voiewodzie mi auctoritatem swą poruczami ku thakowim sandziom *ZapWar* 1550 nr 2646.

cum inf (1): bo nie dofýćci ná tym [...] cíchemu iż mu flzyrokość zyemie polieść poruczałz *RejPos* 266.

2. *Zwracać uwagę, zalecać, oddawać pod osąd [w tym: co komu, czemu (34)] (35)* : Porucząm to [zarzuty *Młodości przeciw ludziom starym*] miłtrzewi kárności/ Ktory flądzi młodych ludzi złości *BielKom* E2v, E5; *RejZwierc* 187.

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym z zapowiednikiem: to (8); zaimek pytajny (6), zaimek względny (2), aby (1)] (9): *LibLeg* 11 /43; To ia káždego rozmyflániu porucząm iáko ma rozeznác páłterzát thym Duchem flwiętym ozdobionego *RejAp* 35; To iuż ia rozumowi twemu porucząm przy czym rádfzey zołtác małz. *RejAp* 37v; To iuż twemu rozmyflániu porucząm/ ná ktoreybyś fltronie ná on czás rádfzey fltánął *RejPos* 261v, 3, 89v; *RejZwierc* 199, 179; *SkarŻyw* 444.

W charakterystycznych połączeniach: poruczać pamięci, wierze (3); poruczać osobliwie, pilnie.

Zwroty: »(o)baczeniu, uważaniu, do baczenia [czyjego] poruczać; bacznemu poruczać« [szyk zmienny] (5:1:1;1): *LibLeg* 11/43, 188; To ia wflzytko porucząm do baczenia twego *RejWiz* 194v, A3v; A my iáko flie w tym záchowywamy/ to káždego obaczeniu y pámięci porucząm. *RejPos* 71, 3; *MycPrz* II Av; Co iuż wflzytko poruczam káždemu bátznemu/ Kto ielł dobra żádościw temu gniazdu flwemu. *WierKróc* A4.

»rozmyflaniu (a. rozumowi, a. rozeznaniu itp.) na rozeznanie, [komu] na rozmyflanie poruczać« [szyk zmienny] (26:2:1): y to yełcze livdzie náchi livdziem Thureczkym powiedą [!] czo sye ym bedzie wydzialo na ten czas lepszego y potrzebnieyflzego bo mi to ych rołtropnołczy y rozvmowy poruczami *LibLeg* 11/29, 10/71, 11/27v, 43; Ná tho gdy flie Wielmożność twa flłufłnie rozmyflifłz/ cóś zá to powinowát/ to iuż ia twemu baczeniu/ kthorym Pan Bog niepodle W. M. ołobę ozdobić raczył/ ná rozeznáne porucząm. *RejWiz* A3v; *RejZwierc* A3; Możeć to być powieść zmyfloną od Poetow/ ále w łobie ma wielkie przykłády/ porucząm tho káždemu na rozmyfláne rozmáite. *BielKron* 49; *RejAp* BB7, 35, 37v, 143v, 180v [2 r.]; A thu flie flłufłnie [!] rozmyflifłć możełz co s łobą wczynifł małz/ [...]. To ia thwemu nabożnemu rozmyflániu porucząm. *RejPos* 267v, 57, 89v, 168, 261v, 342v, 350v, 357 [2 r.]; *RejZwierc* 68v, 179, 187, 192v, 199; Co iuż ia rołádkowi káždego porucząm/ był liby nam s pożytkiem [!] Pan s poyśrzedká wžíęty. *MycPrz* II B4v; *SkarŻyw* 444.

Szereg: »przypuszczać i poruczać« (1): Co iż w thobyie znam/ iż fie z młodości fwey tákiemi/ iákye twemu wczćiwemu łtanowi należą/ rzeczami y połthępki bawifz/ ná rozeznánie przypufzczám y poruczám/ życzącći [...] *RejZwierz* A3.

3. *Wydawać polecenie, nakazywać, rozkazywać; mandare Mącz; admandare Calep; committere JanStat* [w tym: komu (8), co (7)] (10) : Mando, Roskázuyę/ Poliecam/ Poruczám. *Mącz* 206b; Pátrzayże co tu Pan zálię Moizęfzowi w oneyże figurze onegoż báránká łtárego zakonu poruczác raczy/ gdy mu rofkázowác raczy/ áby go żadny cudzozyemieć [...] nie pożywał *RejPos* 158v; *Calep* 25a; przetoż kłámáli mowiąc: Bog mię połłał/ y Bog mi to á to mowić kazał/ á P. Bog im nic nie poruczał. *SkarKaz* 241a.

cum inf (1): A Iełli pozwány [...] łtánawfzy ná Roku przypowiefczoným ku dofyc wczynieniu przálby/ iż nie poruczał Roku odkłádác onému łzłáchćicowi/ tedy [...] będzie miał przyśiádz *SarnStat* 825.

Ze zdaniem dopełnieniowym (1): Tedy Papież Mikołay połłał do Cárogradu połty łwoie/ Roálda y Zácháryafzá/ to im tylo poruczáiác/ áby Phociufzá zá Laiká mieli *SkarJedn* 214.

W charakterystycznych połączeniach: poruczać miłosierne uczynki, wola swą.

Szereg: »poruczać a rozkazować« [szyk 3:1] (4): Pan łrodze wola łwą twirdzić á ludowi łwemu poruczác á rofkázowác raczył *RejPos* 343, 170v, 229 [2 r.].

Synonimy: **1.** dawać, oddawać, polecać, porqczac, powierzac, spuszczac, zalecac, zwierzac się; **2.** polecac, **3.** nakazowac, polecac, rozkazowac.

Formacje współrdzenne: zaruczac; poruczyć, poruczyć się, przyporuczyć; poruczowac.

Cf **PORUCZANIE, PORUCZANY**